

van een kalm slenterende menigte te vertolken, die langzaam en gestadig dóorloopt, in bonte, doffe kleederdrachten, met hier en daar een schrille kleur, violent, die de brons-blonde harmonie van het geheel verhoogt.

Het zijn in zijn oeuvre beurtelings rijk van tegels glanzende moskeeën, azuurblauwe luchten waartegen rose-witte minaretten zich wegdoezelend afteekenen, of straatjes, steegjes, ruw met groote rotsblokken geplaveid, ongelijk opgaand, vuil, met doode beesten hier en daar, katten, apen die liggen tusschen afval van vruchten, — of rijke optochten, bruiloften, muzelmansche feesten die de breedere straten vullen met hun rumoer en fladderende kleurenrijkdom.

En dit is „plus fort que moi”: wanneer ik eens ets van Bauer zie, voorstellende een „Bazaar” of een „Straatje,” is ’t alsof ik er in ben; ik hoor de rustige stilte, soms afgebroken door het schrille geschreeuw van een waterkoopman, of door het tokkelen op een „guinébrí”; ik ruik met wellust weêr die zwaarbezwangerde oostersche lucht, die de steden ginds op zulk een verren afstand doet herkennen, zelfs van uit zee.

Wie de bekoring van het Oosten kent, geniet dubbel voor de werken van Bauer, omdat deze daarvan zoo geheel doordrongen zijn.

En dit charme drukt hij uit, juist door zijne gevoelige, knappe, gewild luchtige behandeling, op welke wijze van doen de woorden van Camille Lemonnier over etsen zoo juist toe te passen zijn, wanneer hij zegt dat in deze subtiele kunst „la main semble plus près de la pensée que dans les autres . . . c'est la vie même dans la vibracilité, dans l'ondoyé et le châtoyé de sa lumière, l'aérienne vision d'un chose entre la conjecture et le réel. La peinture paraît bien matérielle à côté.”

Bauer's persoonlijke visie is zoo sterk uitgesproken in zijn werken, dat het gebeurde dat menschen, na zijn werk genoten te hebben, ook eens Turkije wilden gaan zien, en niet zijn abstraheerenden geest hebbende, zeer verwonderd waren daar niet te vinden wat de schilder had gezien, en teleurgesteld terug kwamen.

Dit komt hierdoor, dat een toerist, die betrekkelijk vlug een oostersche stad beziet, niet als een schilder, ten eerste, lang genoeg vertoeft, en ten tweede, niet ziet als een artiest, die maanden lang b. v. in Constantinopel, dag in dag uit, van 's morgens tot 's avonds ronddoelt door stegen en kerkhoven, in bazaars en moskeeën, en momenten en stemmingen en effecten ziet, die hij misschien alléén ziet, opteekent, omwerkt in zijn geest, en eindelijk uitspreekt in een werk. En zoo doende heeft Bauer het leven en de menschen daar volkomen begrepen, en deze begrijpende, werd hij sympathiek gevonden.

Hoe schaarsch zijn de Christenen die in een turksch land, zonder de taal te kennen, altijd met de grootste voorkomendheid worden behandeld en uitgenoodigd op feesten, bruiloften, maaltijden? Toch overkwam dit vaak Bauer, die, steeds geheel alleen rondwandeland, door zijn kalm uiterlijk, zijn respect voor eens anderen gewoonten en gebruiken, onmiddellijk de sympathie wist te verwekken van den doorgaans zoo licht gekrenkten en altijd hoogst gedistingeerden en beleefden muzelman.

Zóó had hij eens op een ochtend in Cairo een schitterenden stoet gevolgd,